

December 21-én kezdődik az iskolákban a téli szünet

December 21-től 1971. január 6-ig tart az általános és a középiskolákban a téli szünet. A vakáció előtti utolsó tanítási nap december 19. szombat, a szünet utáni első, január 7. csütörtök. Amint illetékes helyen elmondották, az alsó- és középfokú oktatási intézményekben a következő hetek az ismétlés jegyében telnek el. A pedagógusok elsősorban azotól kérnek számon az eddig elvégzett tananyagot, akik a tanévkezdés óta eltelt hónapokban gyengébb eredményeket produkáltak. A jegyeket — a december 19-i helyezettnek megfelelően — a téli szünetben sorra kerülő osztályozó értekezleten zárják majd le és a szünetet megelőző tanítási napon — az ellenőrző könyv útján — hozzák a szülők tudomására.

A korábbi évekhez hasonlóan, az általános iskolai napközi otthonok a szünet alatt is működnek, s minden tantárgyban gondoskodnak a felügyelet ellátásáról, a napközis helyiségek folyamatos fűtéséről. Az iskolákban változatos programot állítanak össze a napközisek részére.

Mint az oktatási szakemberek hangsúlyozták, helyes, ha a szünet idejére a pedagógusok általában nem adnak külön feladatokat, hogy a tanulók a szünet nagy részét szórakozással, pihenéssel tölthessék. Célszerű azonban, ha bizonyos időt arra is szánnak, hogy az első felévben tanultakat fel-elevenítsék, gyakorolják. Azok, akik valamelyik tárgyból gyengébben állnak, jól teszik, ha a szünetben igyekeznek a hiányokat megszüntetni.

Erdemes megszívlelni a pedagógia szakembereinek azt a tanácsát is, hogy a szülők elsősorban olyan ajándékokat vegyenek gyermekeiknek, amelyek nemcsak pillanatnyilag okoznak örömet, hanem hasznosak is. Helyes, ha a szülők figyelemmel kísérik a rádió és a televízió műsorait és az arra alkalmasak meghallgatását, illetve megnézését javasolják a gyermekeknek. Végül még egy pedagóguskérés az édesanyjakhoz, édesapákhoz: lehetőleg minél több időt töltsenek együtt gyermekeikkel; ha módjuk van rá, menjenek velük kirándulni, sétálni, vagy különböző rendezvényekre. Jó alkalmat nyújt a vakáció arra is, hogy a gyerekeket elvigyék a huzamosabb időt igénylő egészségügyi vizsgálatokra, fogászatra, szemészetre és — ha szükséges — más rendelőkre.

A munkügyi miniszter intézkedése szerint a szakmunkástanulók téli szünete december 21-től január 6-ig tart. Eszerint az utolsó tanítási nap december 19. Az új évben az első oktatási nap január 7.

NAPI KISLEXIKON

a pálya-alkalmassági vizsgálatokról

Ha a munkahelyen nem derülne ki, az orvosnál mindenki megtudja, hogy az a munka, amelyet végez, milyen nehéz, vagy szervezetére mennyire ártalmas. Az olyan üzembe jelentkező dolgozót, ahol üzemi orvosi rendelő nincs, munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálatra rendelőintézetbe utalják.

Milyen vizsgálatok?

Ilyen rendelés Szegeden az ötvenes évektől van, és lényegét ötfogalva, azt mondhatjuk: teljes belgyógyászati kivizsgálás. A beutalópon megjelölik a munkakört, s aszerint az orvos tudja, hogy a szervezetnek milyen erőki-fejtésre van szüksége, milyen hőhatásokat, zajt, fényviszonyokat vagy éppen vegyi ártalmakat kell „tűrnie”. Az úgynevezett belgyógyászati fizikális vizsgálatok mellett röntgenvizsgálat, laborvizsgálat és szemészeti ellenőrzés után az orvos megállapítja, hogy a jelentkező egészségi állapota megfelelő-e, képes lesz-e a vállalt munkakör ellátására. Bizonyos munkakörökben rendszeres orvosi ellenőrzés mellett dolgoznak az emberek, negyed- vagy félevenként alapos vizsgálaton esnek át például a nyomdászok, hajósok, a röntgenasszisztensek, a mérgező anyagokkal dolgozó laboránsok, vagy a festégyári munkások.

Naponta hány embert?

Naponta átlag negyven embert vizsgálnak meg az SZTK erre kijelölt rendelésosztályában, vagyis átlag havi 900 jelentkezőt ellenőriznek. Az egyre száporodó üzemi rendelők mellett is meg lehet sok munka hárul tehát a pályaalkalmassági vizsgálatot végző rendelőre.

Meghalt Gucci Ferenc

Nyolcvanhét éves korában elhunyt Gucci Ferenc mórhalmi veterán elvtársunk, aki a munkásmozgalmakban fiatalon bekapcsolódott. Részt vett a Tanácsköztársaság ideje alatt a mórhalmi direktórium munkájában. A pártnak 1918 óta tagja. Egész életét a munkásmozgalmak szentelte. Többkitüntetés tulajdonosa. 1967-ben a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Szocialista Hazáért Érdemrenddel tüntette ki. Személyében a párthoz hű, forradalmár kommunista vesztettünk el. Temetése december 14-én 14 órakor lesz a szegedi Belvárosi temető ravatalozójából.

MSZMP

Szegedi Járási Bizottsága

Tanácskozás a haltenyésztésről

Csütörtökön a Technika Házában hidrobiológusok és a gyakorlati szakemberek tanácskoztak arról, hogyan lehetne gazdaságosabbá tenni a haltenyésztést. Szalay Mihály, a Haltenyésztési Kutató Állomás igazgatója elmondta, hogy a haltenyésztés fellendítésére hazánkban számos lehetőség kínálkozik. A nagykiterjedésű szikes területek példáiul mesterséges halastavakat lehet létesíteni. A már meglévő vizekben is tovább lehet javítani a tenyésztés eredményeit, ehhez azonban az eddigiektől kiférőkére kell tenni a haltenyésztést. (MTI)

Ismét árusítják a Inter-Star

A KERMI — mint ismeretes — korábban ideiglenesen megtiltotta a TA 4201-es típusú Inter-Star nevű televíziókészülék árusítását, mert az ellenőrzések során egyes készülékeket érintő veszélyesnek találtak.

Időközben a Videoton az

eladott és a kereskedelemben levő készülékeket megjavította, s intézkedett a gyártás során az érintésveszélyt okozó festés megszüntetéséről. Így a KERMI a TA 4201-es típusú Inter-Star készülék árusítását ismét engedélyezte. (MTI)

A félszemű seriff

Ijesztően csökken a mozik látogatottsága. Ma 41,3 százalékkal kevesebben járnak moziba, mint tíz esztendővel ezelőtt. Csökken a mozik száma is. Az elmúlt évtizedben Budapesten például pontosan 50 százalékos volt ez a csökkenés, amely egyébként változatlanul folyik: az ország fővárosában évente két-három mozi szűntetnek meg.

Az üzemeltető vállalatok és vezető hatóságok most minden erővel arra törekednek, hogy ennek a folyamatnak a további szélesedését megakadályozzák. Az, hogy teljesen megszüntessék, valószínűleg nem több pusztá ilúziónál. A mozik versenytársa, a tévé nagyon erős. Akármint beszélünk is, a fő okot világszerte ebben látják. A mozik nézőszámának csökkenése ugyanis nemcsak nálunk zajlik, hanem a világon mindenütt. Sőt, mi még

viszonylag jól állunk. Nálunk minden lakosra évi nyolc mozilátogatás jut, s ezzel a Szovjetunió és Bulgária után a harmadik helyen vagyunk az európai élmezőnyben.

A tévé hatásai ellen semmit sem tehetünk. Illetőleg csak egyet: változtathatunk a mozik műsorán. Ennek a változtatás-módszerét szándéknak egyik jele a Szabadság és Vörös Csillag mozi újdonsága, *A félszemű seriff* című amerikai film. Ez ugyanis az első olyan hamisítatlan western, amely hosszú idő óta a magyar mozik műsorára került. Nyilván azért, hogy visszahódíthassák vele elvesztett nézőiket. A számítás nem alaptalan. A filmre Szegeden napokkal előre nem lehet jegyet kapni.

Sőt: a film nem rossz, a forgalmazók nem erkölcslenül cselekedtek. A félszemű seriff *vadnyugati túndermese*, romantikus, sok-

Siker és vidéke

Jó sajtója van a szegedi Egyetemi Színpadnak, írnak róla napi- hetilapokban folyóiratokban — írnak róla mindenütt.

A cikkek figyelmét Déry Tibor *Az őriáscsecsemő* című előadásával kellettek fel a fiatal színjátszók; azzal a produkcióval, amelyet a szerző jelenlétében először Szegeden mutattak be, majd vendégszerepeltek vele Balatonfűzfőre és Pesten többször is.

Balgaság lenne nem örülni a kis csoport sikerének, s nem örövendezni a sajtóvisszhangokban oly gazdag előadássorozat feletti.

Balgaság lenne nem kívánni Szegeden mutattak be, majd vendégszerepeltek vele Balatonfűzfőre és Pesten többször is.

De hát — hiába minden kívánás, kívántatás, ha sok más szegedi produkció, ilyen és olyan művészeti teljesítményeket nem kísér akkora országos figyelem.

Nem kísér, bizony nem kísér, mert azok túlnyomó többsége megmarad szegedi eseménynek. Itt születik, itt él, s itt is felejtődik el, maga után legfeljebb emlékeket, mint marandóbb nyomot hagyva.

Feltehetőleg ilyen sors várta volna a szegedi Oriáscsecsemő is, ha előadása számára nem engedte át pódiumát néhány pesti fórum, köztük a főváros Egyetemi Színpada. Dicséretére legyen mondvá, átengedte, s a produkció megtekintése így számos fővárosi szakember, tollforgató számára is lehetővé vált. „Helybe” vitették tehát a nézniezők: elővezették az, ami ugyanolyan jó, rangos, dicséretre érdemes volt, minden elővezetés nélkül is.

A vidéken termett — hasonlóképpen értékes — színházi előadások, kiállítások stb. stb. körül azonban csak igen kevésnek alakulhat ilyen szerencsésen a sorsa. Hívólevél csak ritkán, csak keveseket kér fel fővárosi bemutatkozásra, s ha fel is kér, a gesztus inkább hat kötelességteljesítésnek, mint őszinte érdeklődésnek (ez a minőségi különbség a fogadtatás apróbb-nagyobb jeleiből — „hozzászorú dátálás”, ilyesmi — mindig fényesen kiderül).

Maradnak tehát többségükben helyben, s így nagy munkával is kis visszhangot keltve az ilyen és olyan vidéki produkciók.

Igy maradnak, s hány művésznek meg művészcsoporthoz okoz rossz órákat, napokat ez a visszhangtalanság, hányan kedvetlenednek el az annyira igényelt, de meg nem kapott szakértői véleménymondás, a megérdemelt, de elmaradt hangosabb biztatás miatt.

Főképp színészeink mondhatják el — s mondják is — hogy milyen bántó, ambíciószegő az egy-egy joggal „nagyak” hitt premier utáni csönd; az a szinte nap mint nap tapasztalható „Ireagálási” gyakorlat, amely — egyikük keserű szavai szerint — „jobban figyel egy pár hete kimeszelt pesti pincészínház amatőrjeinek dilettáns próbálkozására, mint egy vidéken játszó együttes több hónapos munkával színrehozott és tényleg mindenképpen értékese bemutatójára”.

Szegedi példával mutatunk be a kiugrás véletlen útját — hozzunk fel most egy ugyancsak szegedi példát, amelynek kapcsán a szintén megérdemelt, és már régóta késo országos siker teljes elmaradását kell bevallanunk.

Pár hónapja nyílt meg Dorogi Imre festőművész gyűjteményes kiállítása a Horváth Mihály utcai képtárban. Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója, a ma élő, munkálkodó alföldi festők legnagyobb alakjának nevezte az idős mestert, s mindazok, akik szeretik és tisztelik a tiszai táj különös fényének áldott kezű vászonra rögzítőjét, joggal várták, hogy ki nyomatott méltatások is elégtételt szolgáltatnak majd a jó fél évszázados művész-

pályának. A helyi fórumok megemlékezéseivel azonban épp hogy néhány hír tudatta a gyűjteményes kiállítás létét. A város másik nagy festőjének, Erdélyi Mihálynak gyűjteményes kiállítására hasonlóképp „jegyzetel” maradt az elmúlt évben.

Keseregni, a visszhangtalanságot felpanaszolni, persze, meddő dolog. Az meg egyenesen káros, és idegen is minden művészre, a lehető legjobb művészre, hogy ne a maga publikumának dolgozzon, jótsszon, hanem különféle manőverekkel próbálja magára irányítani a pesti kritikát.

Az viszont feltétlenül kimondásra vár, hogy hiába minden jószándékú „letekin-tési” igyekezet, visszhangkeltő próbálkozás, a körükből való teljesítményeknek sajnos nincs igaz mércéje; az esetek nagy többségében — az arra hivatottak érdektelensége, kényelmessége, oda nem figyelése miatt — elmarad a különben megérdemelt siker.

Márpedig a teljesítményeket önmaguk értéke szerint kell mérni — e gondolat ott parázstott több kongresszusi felszólalásban is —, eltekintve attól, hogy hol születtek.

Bárha a gazdasági élet számos súlypontáttevéődése, az ott tapasztalható reálisabb szemlélet a művészeti termékek megmértetésénél is érezetné hatásait. Minden különösebb helybevisés, minden szerencsés véletlen nélkül...

Ákác László

Képernyő

Előzetes Heltairól

Ha élne Heltai Jenő, 99 éves lenne. A kiegyezés utáni években született, messze a múlt században, de több mint felét végigélte a mieknek, a mainak, a húszadiknak is. Jövőre centenáriuma lesz, s a televízió elésztett: erre az alkalomra hozta képernyőre a Tündér-laki lányokat. Hegedűs Géza szép bevezetőjével, mely portréit rajzolt, bemutatott, kedvet adott azoknak is, akik eleddig nem ismerték Heltai sajátos humorát, művészetét. Azét az íróét, aki eleget tett, hogy a Heltai névnek zamata, csengése legyen a magyar irodalomban.

A képernyő tehát elébe sietett a centenáriumnak, milyen kár, hogy a „kellemes színjátékot” tévéjáték-nak adaptáló-rendező Dobai Vilmos is kissé elsiette dolgát. Beérte annyival, hogy lefilmelte a színházi előadást. Igaz, remek színészek engedve át a terepet, közülük Bérés Ilona, Ladomerszky Margit, és Toma-

nek Nándor igazi tehetséggel játszott, s az egyetlen Marton András felhangját, zavaróan-harsány gesztusait le számítva, a többiekre sem lehet panasz. A Tündér-laki lányok vérbeli szalonvígjáték. Am a Molnár Ferenc-i eleganciával, szellemességgel vezetett figurák többet mondanak az öket mozgóat körülmenyekről, társadalmi elő-féletekről, paradoxonokról, hogyssem a nézőt meghagyják a szabványvígjáték fel-színes hasznélvezésénél. A szerelem áldozat — mondja Heltai Jenő, s a szerelem ára, az áldozat ára is ugyanaz, a pénz. A darab íróniája, hogy az erkölcs álarcában jelentkeznek a legnagyobb erkölcselenség, és viszont, s hogy a kettő: őszinte erkölcs és hazug erkölcs nincs egymás nélkül — az utolsó szó joga mindig a pénzé. Tulajdonképpen ennyi tanulság a mára is elég.

N. I.

Előadás Makó városának

A színház műsornaptárának december 13-1, vasárnapj rovataban, a délutáni Luxemburg grófia előadásának bejelentése után a következő mondat áll: Előadás Makó városának. Hogyan kehatolomeladást tartana. Anánál inkább, mert a színház tervezett tavaszi vendégjátéka, éppen a veszély miatt, mint ismeretes, gyorsan félbeszakadt. A színház vállalt az előadást, a minisztérium a költségeket: így került sor a vasárnapi bemutatásra.

A jegyeket — mintegy 950 darabot — a makói üzemekben, vállalatokban, termelőszövetkezetekben, intézményekben osztották szét. Akinek jutott belőlük, vasárnap különvonaton érkeznek Szegedre, a Luxemburg grófia nagysikerű előadásra és ugyanazzal a különvonattal utaznak majd haza.

Ö. L.